

Anna KIZEWETER

Uniwersytet Warszawski,
Wydział Lingwistyki Stosowanej

Nuda szkolna (de)motywuje. Elementy pedagogiki przeżyć przeciwdziałają nudzie edukacji

Z empirycznych badań wynika, że nuda odczytywana jest przez ucznia jako odrębna emocja, wywołana przez czynniki sytuacyjne - metodyczną i programową monotonię, powtórzenia i brak fantazji, wymuszony przebieg zajęć i brak możliwości wpływania na przebieg lekcji. Przyczyny nudy określone są przez Kanevsky & Keighley (2003) jako 5C- *control* (brak autokontroli własnych dokonań), *choice* (niezaspokojona chęć wyboru i współtworzenia treści i metod pracy na lekcji), *challenge* (potrzeba wyzwań, większej dynamiki, konfrontacji z trudniejszą treścią, mniej powtórzeń) *complexity* (kompleksowość) i *caring teachers* (chęć pracy z nauczycielem elastycznym, pełnym humoru, prowadzącym zajęcia w sposób atrakcyjny, lubiącym swoją pracę i pozwalającym uczniom decydować o procesie uczenia się, nie uchylając się od odpowiedzialności).

Uwzględniając w procesie edukacyjnym hierarchię potrzeb Masłowa ucznia potrzeby fizjologiczne, bezpieczeństwo, przyjaźń, miłość, szacunek i potrzeba samorealizacji, jego motywacja wzrosła, obniżając uczucie znudzenia, złości, frustracji, z którą jak wynika z badań koreluje prowadząc do użycia przemocy.

W walce z nudą skuteczną wydaje się być metoda reprezentowana przez pedagogikę przeżyć, zorientowana na działanie, która poprzez charakterystyczny proces uczenia się, kiedy to młodzi ludzie postawieni są wobec wyzwań fizycznych, psychicznych i społecznych, chce wspierać ich rozwój osobowości i uzdalniać do tego, aby z odpowiedzialnością kształtowali swoje środowisko życiowe.

Badając od dziesięciu lat procesy zachodzące wewnątrz grupy (klasy) nastolatków obserwuję wyraźny wzrost jej dynamiki włączając elementy pedagogiki przeżyć w metody pracy na lekcji języka obcego. Niska

motywacja do nauki i aktywności na lekcji prowadzonej metodami tradycyjnymi skutkuje nie tylko niezadowolającymi wynikami w nauce, ale przekłada się na niską samoocenę i trudności w znalezieniu swojego miejsca w grupie. Zarówno uczeń, jak i nauczyciel potrzebują partnera gotowego do działania i zadowolonego z własnych osiągnięć.

Zaspokojenie potrzeb ucznia do bycia wolnym od strachu, budującym zaufanie do siebie i innych w poczuciu bezpieczeństwa, a wreszcie towarzyszenie w określeniu celów i spełnieniu swego potencjału powinno skutkować odniesieniem sukcesu - przejęciem przez uczącego się współodpowiedzialności za proces uczenia się, tym samym wyeliminowaniem nudy z przestrzeni szkolnej

Praca zespołowa, emocje wynikające ze współdziałania i odpowiedzialność przeniesiona na grupę pozwalają uzyskać doskonały rezultat, również w aspekcie neurobiologicznym: dopamina - rozbudza wewnętrzną aktywność i gotowość do działania, epioidy endogenne - dają fizyczne i psychiczne zadowolenie a oksytocyna – silną więź z konkretnym człowiekiem i gotowość do poświęceń. W takim towarzystwie nuda nie ma żadnych szans.